

24 augustus 1917

Parijs, 23 augustus. De Engelsen stootten de strijd heel de dag onvermoeid in het vak van Ieper volhoudend, nog enige stenen uit de Duitse muur, doordat ze stellingen bemachtigden, die ter voortzetting van de strijd van het meeste nut zijn.

Berlijn, 23 augustus. Het algemene offensief van de entente heeft gisteren op alle fronten voortgeduurd. Tot nu toe is het verloop daarvan voor de middelmogendheden uiterst gunstig. Tegen de bloedige offers van de entente wegen alleen de alleronbeduidendste plaatselijke terreinwinsten op, die door de successen der middelmogendheden in het oosten enige malen overtroffen worden.

De nieuwe grote aanval van de Engelsen in Vlaanderen, waarvan gewag is gemaakt, zette 's ochtends om zeven uur in. Op verschillende punten van het front zonken de stormlopen van de vijandelijke drommen al in onze vuurversperring ineen, ofschoon de ochtendnevel het zicht in de morgen beperkte. In dichte massa's stormde de vijand, door tal van vechteskaders (vliegtuigen?) ondersteund, telkens opnieuw tegen onze stellingen op. Waar het hem lukte, op enige plaatsen binnen te dringen, werd hij er in verbitterde gevechten van man tegen man en krachtige tegenaanvallen uitgeworpen. 's Middags wierp de tegenstander verse krachten in de slag. Onze oude linie bleef nochtans op het hele front gehandhaafd. Allezn ten zuidoosten van St.-Juliaan ontstond een begrensd "nest" van Engelsen. Ten oosten van Ieper sloegen onze met buitengewone dapperheid vechtende troepen zes vijandelijke, door gepantserde wagens ondersteunde aanvallen af. Pas bij de zevende moesten de dapperen om vijf uur in de avond het westelijke stuk van het bos van Herenthage aan de vijandelijke overmacht laten. De tegenstanders haalden tijdens de strijd uit de streek bezuiden het kanaal versterkingen naar het noorden, die wij

met buitengewoon goede uitkomst onder het vuur van ons geschut namen. 's Avonds kwamen de Engelsen na een vuurorkaan van twee uur tussen Langemark en ten oosten van Zwarteleen tegen half negen nogmaals in een heftige aanval van vele gelederen diep opzetten. Het kwam tot wilde infanteriegevechten, die tot in het holst van de nacht voortduurden. Na een heen en weer golvende strijd bleef het bos van Herenthage in handen van de Engelsen.

Op alle andere plaatsen hielden wij ons de aanvallers van het lijf. Tot 's ochtends drie uur woedde op het gevechtsfront een sterk vijandelijk vuur, dat na een korte rustpoos tegen vijf uur weer met grote kracht inzette.

De verliezen van de vijand zijn uiterst zwaar. Onze stukken geschut en machinegeweren vuurden met vernietigende uitwerking in de aaneengesloten stormhopen der Engelsen.

Londen, 23 augustus. Officieel avondbericht. Een vijandelijke aanval op een van de versterkte hoeven, die gisteren door ons veroverd zijn ten noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare, is door ons machinegeweevuur afgeslagen.

We brachten onze linie ten noordoosten van Langemark een weinig vooruit.

Gedurende de afgelopen week is er voortdurend in de lucht gevochten en heviger dan in enige andere overeenkomstige tijdsperiode in deze oorlog.

Gisteren legden de vijandelijke luchtmachtstromen minder bedrijvigheid aan de dag en schenen de bestuurders niet geneigd een gevecht aan te binden, wanneer ze dicht bij de linies waren. Niettemin heeft een groot aantal gevechten plaats gehad, waarin onze machines de verandering van de wind in het voordeel hadden.

Er werden 12 Duitse vliegtuigen neergeschoten en zes stuurloos omlaag gedreven. Van ons worden twee vliegtuigen vermist, waarvan een, zoals waargenomen werd, landde aan het strand te Oostende.

Bij de gisteren door ons ondernomen aanvallen werkten onze vliegtuigen met succes met onze artillerie en infanterie samen en werden als gewoonlijk bomaanvallen en verkenningen gedaan. In de loop van de nacht werden vijf ton ontplofbare stoffen geworpen op verschillende punten en militaire werken achter de vijandelijke linies.

Berlijn, 23 augustus. Officieel avondcommuniqué. Aan de weg van leper naar Menen en bij Lens zijn plaatselijke aanvallen van de Engelsen afgeslagen.

Berlijn, 24 augustus. Officieel: In Vlaanderen verflauwde de artillerieactie in het vak Langemark-Hollebeke slechts bij tussenpozen. Hier en daar bereikte het de kracht van roffelvuur, zonder dat grote aanvallen volgden. Slechts bij Westhoek deden de Engelsen een aanval, die echter zonder gevolg bleef. Vanochtend vroeg ontrukten wij de vijand ten zuiden van de weg leper-Menen het hier in de laatste gevechten door hem gewonnen terrein.

De verloren loopgraven werden ingenomen en behouden.

Bij de vergeefse aanvallen van 22 augustus verloren de Engelsen 21 gepantserde auto's, die stukgeschoten voor ons front liggen. Een deel van de overlevenden werden gevangen genomen.

Luchtaanvallen op Belgische steden.

Berlijn, 24 augustus. Vliegeraanvallen van de vijand hebben de laatste tijd weer talrijke offers geëist onder de burgerbevolking van België, waar de stemming dientengevolge verbitterd is. Door

bommen uit vliegtuigen zijn de laatste tijd in Bissegem 3 kinderen gedood en 3 gekwetst; in Kortrijk vond men na de jongste vliegeraanval 8 burgers onder het puin van een vernield huis in de Rijsselstraat. Een voor de verzamelplaats van zieken te Kortrijk bestemde bom vernielde een ambulanceauto; een vrouw werd gedood.

Luchtbombardementen in België.

Londen, 24 augustus. De admiraliteit deelt mede: Gisterochtend hebben marinevliegers verscheidene steden in België gebombardeerd. De munitieopslagplaatsen van Middelkerke, Raversijde en het vliegekamp van Houtave zijn gebombardeerd. De machines zijn behouden teruggekeerd.

25 augustus 1917

Berlijn, 24 augustus. Officieel. Avondbericht. In Vlaanderen liepen de locale gevechten bij St.-Juliaan en ten zuiden van de straatweg Ieper-Menen gunstig voor ons af.

Berlijn, 24 augustus. Het algemene entente-offensief heeft aan het Vlaams-Franse front iets aan kracht verloren.

In Vlaanderen hebben slecht zicht en stofwolken de gevechtsbedrijvigheid ten dele aan banden gelegd. Het vijandelijke vuur wakkerde pas in de middag- en avonduren tot grotere heftigheid aan. Het lag een poos met alle macht op de sector aan de kust en op onze stellingboog om Ieper. Een gedeeltelijke voorwaartse beweging van de Engelsen ten noorden van de weg Ieper-Menen ging in ons vuur bloedig teniet. Drie gepantserde wagens, die de aanval moesten ondersteunen, werden ten spoedigste buiten gevecht gesteld. Bewegingen van de vijandelijke infanterie in de streek van Ieper werden meer dan eens met waarneembaar succes bevochten.

Een poging der tegenpartij om te Kortebeek ten noorden van Langemark over de steken werd door ons samengetrokken vuur gesmoord. Om zeven uur in de avond werden bij St.-Juliaan opgemerkte opeenhoppingen van vijandelijke troepen ... (de rest van de tekst ontbreekt – redactie). In een vanochtend uitgevoerde en met succes bekroonde aanval is ten zuiden van de weg Ieper-Menen een nest Engelsen in het Herenthagebos gezuiverd. Daarmee blijft voor de Engelsen van de met zware verliezen gekochte geringe plaatselijke voordelen niets dan een klein nest over ten zuidoosten van St.-Juliaan.

Uit de in elkaar geschoten 21 gepantserde wagens konden in het geheel maar twee officieren en tien man gered worden.

Londen, 24 augustus. Uit het weekoverzicht: Ten noorden van de weg Ieper-Menen hebben de Duitse troepen in de ingenomen hofsteden en steunpunten met de meeste hardnekkigheid tegenstand geboden. Daarbij maakten wij meer dan 250 gevangenen, maar wegens de aard van de strijd is het aantal gevangenen maar klein in vergelijking met alle verliezen, die de vijand leed.

Londen, 24 augustus. Officieel. De vijand heeft met verse troepen een tegenaanval gedaan op de stellingen, die wij de 22^e in de nabijheid van de weg Ieper-Menen hadden genomen.

Hij drong onze vooruitgeschoven troepen achteruit. Hevige gevechten in het Inverness kreupelbos en Glencorsebos duren nog voort. Troepenconcentraties van de vijand werden door ons vuur verstrooid. De verliezen van de vijand bij de hevige gevechten van de hele dag zijn zwaar geweest. Wij hebben gedurende de nacht onze linie ten zuiden van St.-Juliaan een weinig vooruit gebracht en verscheidene gevangenen genomen.

Niettegenstaande het slechte weer en de westenwind hebben onze vliegers hun gewone arbeid voortgezet.

De vijandelijke luchtmacht ontwikkelde weinig bedrijvigheid.

In een luchtgevecht is een Duitse vliegmachine neergeschoten, een moest stuurloos dalen. Wij missen drie machines.

Londen, 25 augustus. Officieel middagbericht: Wij hebben een vijandelijke post ingenomen nabij Lombardsijde, waar wij gevangenen maakten en een machinegeweer namen.

Berlijn, 25 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: In aansluiting op infanteriegevechten ontwikkelden zich in enige vakken bij Ieper weer levendige vuurgevechten, die ook gedurende de nacht voortduurden.

Ten oosten van St.-Juliaan botste een voorwaartse beweging van ons, ondernomen tot zuivering van een Brittennest, op een vijandelijke aanval. Nadat de vijand teruggeworpen was, werd de door ons beoogde onderneming met succes volbracht.

Aan beide zijden van de weg Ieper-Menen trachtten de Engelsen opnieuw in onze stelling te dringen.

Aan de noordwestrand van het Herenthagebos hebben zij onze linie enigszins teruggedrukt. Voor het overige werden zij met verliezen afgeslagen.

26 augustus 1917

Parijs, 25 augustus. Officieel: In België vrij hevig artillerievuur bij Bikschote.

Berlijn, 25 augustus. Officieel avondbericht. In Vlaanderen artillerievuur van wisselende sterkte.

Havre, 25 augustus. Officieel bericht uit het Belgische hoofdkwartier over de tijd van 18 tot 24 augustus: In de loop van verleden week hebben onze patrouilles infanterie zich erg bedrijvig betoond in de streken van Ramskapelle en Diksmuide. Een overrompeling tegen de vijandelijke werken in de richting van Beerst Blote op de oostelijke oever van de IJzer uitgevoerd, is volkomen geslaagd. Ons geschut vuurde tal van vernietigingsschoten af en bracht daarmee ook batterijen tot zwijgen.

Onze vliegdiens was buitengewoon in touw. Hij heeft verscheidene gevechten geleverd, waarin vier vijandelijke toestellen vlak bij onze schansen zijn geveld en heeft de vijandelijke werken in de buurt van Diksmuide en Rille bij Woumen herhaaldelijk met machinegeweevuur bestookt, daar op geringe hoogte overheen vliegend.

Het vijandelijk geschut heeft meer dan eens bij het beschieten van onze kantonementen van verstikkende granaten gebruik gemaakt.

Berlijn, 25 augustus. Aan het front in Vlaanderen leden de Engelsen op 23 augustus bij de gemelde botsing van de Duitse "stoottroepen" met de aanvalsgolven van de vijand zware verliezen. Ten noorden van Hollebeke werd een Engels nest gezuiverd, terwijl de vijand zich ten zuiden van de beek nog handhaaft. Nadat 's ochtends verscheidene vijandelijke aanvallen op het door ons heroverde Herenthagebos waren mislukt, brachten de Engelsen in de vroege middaguren in herhaalde aanvallen sterke troepenmassa's en tanks tegen dit front in actie.

Na verbitterde gevechten van man tegen man bleef het noordwestelijke gedeelte van het bos in Engelse handen. Kort voor middernacht zwol het vuur in de kustsector aan tot grote hevigheid. Een daarbij aansluitende plaatselijke aanval van de vijand op een deel van onze vooruitgeschoven posten ten zuidwesten van Lombardsijde, werd in hevige strijd afgeslagen.

Eveneens mislukten op zichzelf staande vijandelijke aanvallen aan het front tot aan het Blankaartmeer. Op onze cirkelvormige stelling rond leper lag 's avonds en 's nachts dikwijls uiterst zwaar vijandelijk vuur. Tengevolge van het stormachtige weer was de vliegeractie van de vijand matig.

27 augustus 1917

Boeken voor Belgische soldaten.

Het comité voor een Nederlandse ambulance in België zendt ons een schrijven, waarin gevraagd wordt, om aan het bureau in de Bankastraat 2 a te Den Haag, goede Nederlandse en Vlaamse boeken en ook geldelijke giften te willen zenden, dit ter voldoening aan een verzoek om lectuur van de heer R.A. Claerhout, directeur van het "Foyer du soldat" van het Belgische legerkamp te Auvours in Frankrijk.

Londen, 27 augustus. Officieel middagbericht: Vanochtend hebben wij ten oosten van Oosttaverne een geslaagde overval gedaan en enige gevangenen gemaakt.

Berlijn, 27 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen namen de artilleriegevechten tussen IJzer en Leie aanzienlijk toe en hielden ook in de nacht aan. Hedenochtend drongen herhaaldelijk sterke Engelse verkenningsafdelingen bij onze linies vooruit. Ze werden voor het merendeel afgeslagen.

Londen, 25 augustus. Officieel avondbericht: De vijandelijke artillerie legde 's nachts grote bedrijvigheid aan de dag ten oosten van Ieper, in de streek van Lombardsijde.

Londen, 26 augustus. Officieel: Onder dekking van een hevig bombardement heeft de vijand vanochtend in de buurt van de weg van Ieper naar Menen een aanval gedaan, waarbij hij van vuurspuiten gebruik maakte. Hij slaagde er voor een ogenblik in de noordwestelijke hoek van het Invernessbosje te bezetten. Terstond zijn deze troepen door een tegenaanval weer verdreven en onze stellingen zijn hersteld. Gevechten van plaatselijk karakter hadden er vanochtend ten zuidoosten van St.-Juliaan plaats, waar wij onze linie gedurende de nacht vooruit gebracht hadden. De vijand nam onder dekking van zware beschieting een post, die wij in de nacht van 24 op 25 dezer ten westen van de Geledekreek bezet hadden. Ten zuidwesten van Lombardsijde is de artillerie van de vijand bedrijviger geweest dan gewoonlijk.

Tengevolge van het stormachtige weer is er vandaag in de sector van Nieuwpoort weinig bedrijvigheid in de lucht geweest. Tegen de avond heeft onze artillerie met succes gewerkt, bijgestaan door de waarnemingen van vliegers. Er hadden gevechten in de lucht plaats: drie Duitse machines zijn neergeschoten, vier andere stuurloos naar beneden gejaagd. Twee van onze vliegtuigen worden vermist.

Londen, 26 augustus. Officieel avondbericht: De Duitsers slaagden er tijdelijk in de noordwestelijke hoek van het bos bij de weg Ieper-Menen te bezetten, maar werden onmiddellijk teruggeslagen.

Berlijn, 26 augustus. Officieel. De legergroep van kroonprins Rupprecht. In Vlaanderen bereikte de artilleriestrijd slechts in enkele sectoren grotere hevigheid. Op verscheidene plaatsen mislukten

verkenningaanvallen der Engelsen op het terrein voor onze stellingen.

Berlijn, 26 augustus. Het algemeen offensief der Entente nam op 25 augustus aan het westelijk front en in het oosten in kracht af.

Op het Vlaamse front gingen in de vroege morgenuren na wisselvallige strijd kleine vooruitgeschoven stellingen ten zuiden van Lombardsijde verloren. Tegen elf uur 's avonds trachtten vijandelijke stormcolonnes het 's morgens verworven terrein uit te breiden. Ze werden echter teruggeworpen en in een nachtelijke aanval werd de stelling weer door ons bezet.

Verscheidene malen werden vijandelijke patrouilles teruggedreven, o.a. een sterke vijandelijke sluippatrouille, die 's avonds na een heftige artillerievoorbereiding in de streek van St.-Juliaan trachtte door te dringen.

De vliegerbedrijvigheid die overdag wegen stormachtig weer matig was geweest, nam tegen de avond in omvang toe en was ook in de morgen van 26 augustus levendig.

Londen, 26 augustus. De bijzondere correspondent van Reuter aan het Engelse front in Frankrijk seint op 25 dezer:

De troepenconcentratie van de Duitsers is waarschijnlijk dichter en ze hebben waarschijnlijk ook een grotere hoeveelheid kanonnen tegenover ons front bij Ieper bijeengebracht, dan zij ooit in een overeenkomstige sector plaatsten. De Duitsers verbruiken kwistig hun mannen bij hun herhaalde hevige tegenaanvallen.

Ik vermoed, dat het voornaamste punt in onze plannen is, zoveel mogelijk verliezen toe te brengen, ten koste van een zo geringe mate

van uitputting van onze eigen krachten, als slechts verenigbaar is met de handhaving van onze tactische positie.

Natuurlijk raden de Duitse militaire critici deze tactiek, want ze overdrijven tot in het bespottelijke het aantal door ons gebruikte divisies, blijkbaar om daardoor de geweldige opruiming onder de troepen van prins Rupprecht te verklaren.

De tanks hebben in de afgelopen week voortreffelijk werk verricht.

Indien er nog enige twijfel omtrent dit punt mocht bestaan, dan zou deze volkomen worden opgeheven door het feit, dat het Duitse radiogram deze werktuigen waardig acht om er melding van te maken. Het bericht nl. dat er na de aanval van 22 augustus 21 tanks "stukgeschoten voor de Duitse linies" lagen.

Daar het twijfelachtig is of men, zelfs dubbel ziende, tot dit getal zou geraken, zo werd het waarschijnlijk verkregen door de kanonnen te tellen. De antitank pantsertorens zouden wellicht wat meer succes hebben gehad, als hun bezettingen niet zoveel haast hadden getoond, zich aan te sluiten bij de algemene, wilde vlucht, welke de nadering van de vuurspuwende monsters veroorzaakte. Ik wil niet zeggen, dat zij allen op de loop gingen, maar sommigen deden het zeker.

Berlijn, 25 augustus. Verscheidene Engelse bladen, o.a. de Observer, trachten het Duitse bericht, dat een Duitse tegenaanval de Engelsen de 16^e dezer uit Poelkapelle had verdreven, als een verzinsel voor te stellen. Ze beweren, dat de Engelsen nooit in Poelkapelle zijn geweest.

Daartegenover is vastgesteld, dat onze troepen in Poelkapelle Engelse soldaten gevangen genomen en gesneuvelde Engelse soldaten begraven hebben.

De Times vindt verder de officiële Duitse voorstelling van het gevecht op 10 dezer misleidend. De reusachtige slag, waarvan de Duitsers spreken, is, volgens dat blad, verzonnen. Die slag is er in het geheel niet geweest. Een kleine, volkomen geslaagde Engelse overval is, zegt het, als een grote aanval voorgesteld.

In het desbetreffende officiële Duitse bericht nu is er slechts sprake van een infanteriegevecht aan de kust op 10 dezer, waarin Duitse marine-infanterie de Engelsen een bloedige klap toebracht. De uit dit gevecht binnengebrachte Engelse gevangenen behoorden tot zes verschillende divisies. Naar hun getuigenis moest de heuvellinie Zonnebeke-Zandvoorde worden genomen. Dat getuigenis wordt bevestigd door buitgemaakte kaarten (schaal 1:10.000), waarop voor die gevechtshandeling blauwe, bruine en groene doellinies waren getrokken. Zo ziet de “kleine” Engelse aanval van de Times er in werkelijkheid uit.

28 augustus 1917

Londen, 27 augustus. Officieel avondbericht: Heel de dag slagregen. Vanmiddag hebben wij de vijandelijke stelling ten oosten en zuidoosten van Langemark aangevallen. Wij vorderden bevredigend.

Berlijn, 27 augustus. Officieel avondbericht: In Vlaanderen is vanochtend een sterke Engelse aanval ten oosten van Ieper mislukt. Vanmiddag hevige geschutstrijd ten noordoosten van de stad.

Berlijn, 27 augustus. In Vlaanderen beproefden de Engelsen gisterochtend om half zeven ten oosten van Ieper, na hevig geschutvuur, met 3 compagnieën een aanval, die door drie tanks werd gesteund. Nadat een der tanks buiten gevecht was gesteld, staakten de Engelsen de aanval.

Gisteren overdag en 's nachts bleef de vuurwisseling hevig. Het Duitse afweervuur bewerkte tal van ontploffingen in de Engelse batterijstellingen bij Boezinge. Het overblijfsel van het Engelse nest bij St.-Juliaan werd gisteravond opgeruimd.

Vanochtend ontsponnen zich na fel roffelvuur gevechten vlak bij de weg Ieper-Menen en ten oosten van Oosttaverne, waar verkenningsaanvallen van sterke Engelse afdelingen werden afgeslagen.

29 augustus 1917

Berlijn, 28 augustus. Officieel. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen mislukte vanochtend onder zware verliezen aan de weg Ieper-Menen een krachtige aanval der Engelsen. 's Middags begon bij vlagen een zeer krachtig roffelvuur tegen de gevechtszone Ieper-Langemark aan de spoorweg Ieper-Roeselare. Onder begeleiding van talrijke gepantserde auto's en laag vliegende vliegtuigen, begon kort daarop de Engelse infanterie op dit front storm te lopen. In taaie verdediging wierpen onze troepen de vijand, die zijn aanvallen door de inzet van sterke reserves kracht trachtte bij te zetten, overal terug. Tegen de avond begon onder nogmaals aanzwellend vuur een tweede vijandelijke stormloop in gesloten formatie tegen dezelfde vakken. De uitslag van de tot diep in de nacht durende gevechten is, dat wij onze stelling – op een onbetekenende indeuking ten noordoosten van de Frezenberg na – geheel hebben behouden en dat de Engelsen een bloedige nederlaag hebben geleden. Dit succes is te danken aan de uitnemende houding van de Wurtembergse troepen en de vernietigende uitwerking van ons geconcentreerd geschutvuur.

Ten westen van het Leiedal zijn opnieuw Engelse aanvallen voor onze linies mislukt.

Berlijn, 29 augustus. Officieel. Door het stormachtige weer bleef bijna overal de vuuractie binnen matige grenzen. Talrijke door ons uitgevoerde verkenningsaanvallen leverden ons gevangenen en buit op.

Legergreep Rupprecht. In Vlaanderen werd 's avonds het artilleriegevecht tussen Langemark en Hollebeke levendiger. We wierpen de vijand met een tegenaanval terug uit de ten noordoosten van Frezenberg gemaakte indeuking.

Londen, 29 augustus.

Ten zuidoosten van Langemark hebben wij een sterke post opgeruimd, waarin een afdeling vijanden, vlak voor onze nieuwe linie, zich handhaafde.

Londen, 29 augustus. De bijzondere correspondent van Reuter bij het leger in Vlaanderen seint: Het blijkt nu ten volle hoe uitgeput de Duitse reserves in dit oorlogsgebied zijn. Vier Wurtembergse divisies stonden tegenover onze manschappen terzijde van de spoorweg van Ieper naar Roeselare. Ze werden beschouwd als behorend tot de beste troepen, die de vijand op het gevechtsterrein heeft gelaten, maar een divisie heeft sedert het midden van augustus voortdurend aan granaatvuur blootgestaan; ze heeft tal van aanvallen en tegenaanvallen te verduren gehad en volgens de krijgsgevangenen is de divisie beneden gevechtssterkte. Blijkbaar worden de Duitse reserves aan het front in Vlaanderen en ook door de gebiedende behoeften aan versterkingen bij Verdun en Lens snel verbruikt. De verliezen van de Duitsers zijn sedert het begin van onze beschieting zo zwaar geweest, dat de vijand gedwongen is zijn toevlucht te nemen tot troepen, die nog niet de nodige rust gehad hebben of voldoende zijn hersteld. Op deze wijze wordt het steeds moeilijker de goede stemming er in te houden. Het werk van de vliegers in de

afgelopen week overtreft dat hetwelk in enige andere week tijdens de oorlog is verricht. Het aantal vijandelijke batterijen, dat met goed gevolg aangevallen is met behulp van waarneming door vliegtuigen, bedraagt meer dan 700; het aantal vernietigde plaatsen, waar kanonnen opgesteld stonden, bedraagt 128. Er zijn meer dan 300 ontploffingen veroorzaakt in munitievoorraden en ander brandbaar materiaal. Er zijn bommen geworpen op bepaalde militaire doelen.

Er zijn 68 vijandelijke vliegtuigen naar beneden gejaagd terwijl er bovendien 90 stuurloos neergeschoten zijn.

Berlijn, 29 augustus. Ondanks alle tegenslag en zware verliezen hebben de Engelsen aan het front in Vlaanderen hun wanhopige aanvalspogingen voortgezet. Nadat er in de ochtend van 27 dezer aan weerskanten van de weg Ieper-Menen een sterke aanval bloedig was ineengestort, zijn de Engelsen in het door granaten verscheurde terrein tussen de twee spoorwegen Boezinge-Staden en Ieper-Roeselare twee nieuwe doorbraakpogingen begonnen. Om drie uur 's namiddags brak op het front van Draaibank tot aan het kanaal van Hollebeke een zware aanval los. Engelse infanteriemassa's begeleidden de tanks, die zich met moeite een weg baanden over de slijkerige granaattrechters. Vliegers gingen op geringe hoogte de infanterie vooruit, om door machinegeweervuur voor de bestormingsgolven een weg te banen. Maar onverzwakt door het Engelse artillerievuur wierpen de Duitse reserves zich op de Engelsen en wierpen hen overal terug. 's Avonds om acht uur beproefden de Engelsen nogmaals, na een geweldig trommelvuur een tweede grote aanval. Tot tien uur duurden de gevechten voort, waarin, met uitzondering van een geringe inzinking ten noordoosten van Frezenberg, de Duitse stellingen behouden bleven.

30 augustus 1917

Londen, 29 augustus. Officieel avondbericht: Het stormachtige weer houdt aan.

Een bomaanval op twee van onze posten ten oosten van Oosttaverne is met verliezen afgeslagen.

Parijs, 29 augustus. De Duitsers tonen zich zo min bij Verdun als aan de Aisne bij machte om belangrijke pogingen tot het bieden van tegenweer en afleiding vol te houden. Aan de Maas met name hebben de keizerlijke troepen geen aanvallen van enige omvang meer gedaan na hun eerste tegenslag. Deze laatste kenmerkte zich door buitengewone felheid, waarbij men niet op mensenlevens keek.

De vijand is aan het uitgestrekte front van Saint Quentin tot Nieuwpoort niet gelukkiger geweest, waarbij hij telkens terrein en schansen verliest.

Het doel der aanvoering van de geallieerden wordt aldus prachtig verwezenlijkt en wel verbetering van de veroverde stellingen en inrichting van de andere terwijl fikse plaatselijke gevechten de vijand verontrusten en hem verhinderen troepen bijeen te trekken.

De Duitsers hadden tot juli acht divisies tegenover het huidige aanvalsfront van de Fransen en de Britten. Sindsdien werd dit aantal tot over de 30 opgevoerd, waarvan er nu elf in de eerste linie zijn. De slag in Vlaanderen heeft de Duitsers gedwongen meer dan 20 divisies terug te laten komen, die door het offensief der geallieerden buiten staat van vechten waren gebracht en achtereenvolgens door verse troepen moesten worden vervangen. In deze omstandigheden is het twijfelachtig, of Rupprecht van Beieren bij machte is om de kroonprins, wiens strijdmacht voor Verdun is gedecimeerd, de versterkingen te zenden, waar hij om vraagt.

De journalisten, die op hoogte 304 zijn geweest, beschrijven die als de heuvel des doods. Ze hangen helse schilderijen op van het Duitse kerkhof, waar de doden dicht opeen gestapeld liggen. Ze wijzen op de onmetelijke verliezen der Duitsers bij Verdun.

Londen, 30 augustus. Officieel middagbericht: Vannacht was bij Nieuwpoort de vijandelijke artillerie in de weer.

Storm en regen houden aan.

31 augustus 1917

Berlijn, 30 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht. De gevechtsactie in Vlaanderen bepaalde zich ook gisteren tot sterk vuur. In enige vakken ten oosten en noordoosten van Ieper deden de Engelsen 's ochtends aanvallen, onder andere ten zuidoosten van Wieltje, die met grote verliezen in ons vuur en met een handgemeen op niets uitliepen.

Berlijn, 30 augustus. De rustpoos in het algemene offensief van de entente heeft ook gisteren voortgeduurd.

In Vlaanderen beproefden de Engelsen alleen in de aanvalssector tussen de beide spoorlijnen Boezinge-Staden en Ieper-Roeselare een gedeeltelijke aanval tegen de Duitse stellingen ten noordoosten van Wieltje. Hij werd zonder mankeren afgeslagen.

De bedrijvigheid van de artillerie schommelde erg bij het storm- en regenachtige weer. Het vuur liep tegen drie uur in de middag op de Duitse stellingen ten noordoosten van Ieper op. Tegen de avond sloeg het ook op de kuststreek en op het front van het Hulsthoutse bos tot het kanaal van Hollebeke over. In de nacht werd een Engelse patrouille ten noorden van Langemark afgeweerd.

1 september 1917

Berlijn, 31 augustus. Officieel. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen vermeerde de artillerieactie eerst tegen de avond aan de kust en tussen Ieper en de Leie. 's Nachts veelvuldige gevechten in het voorterrein. Een aantal Engelsen werden gevangen genomen.

Londen, 31 augustus. Officieel avondbericht: Vannacht heeft de vijand onze posten ten oosten van Oostaverne overvallen. We missen enkele manschappen.

Londen, 31 augustus. Reuter heeft uit een gezaghebbende Belgische militaire bron enige belangrijke mededelingen ontvangen over de huidige toestand en de verrichtingen van het Belgische leger.

Op het ogenblik is ons leger veel sterker en beter uitgerust dan bij het begin van de oorlog. Aanvankelijk was onze taak, toen onze strijdmacht meer dan de helft was ingeteerd en onze kanonnen onbruikbaar waren gemaakt, moeilijk en gevaarlijk. Het Belgische leger bleef derhalve hoofdzakelijk in de verdediging. Toen het zich reorganiseerde en nieuwe rekruten kreeg, verbeterde de toestand snel. Het kon zich meer en meer behelpen dank zij de oorlogsindustrieën, die sinds augustus 1915 in Frankrijk waren opgericht en waarvoor menig bekwaam arbeider aan het leger onttrokken werd. Wegens dit werk van versterking ging de heruitrusting onder erg moeilijke omstandigheden in zijn werk, zelfs onder het vuur van de Duitse kanonnen. Onze soldaten konden in de tweede slag bij Ieper met succes met de bondgenoten samenwerken. Hun tegenaanvallen aan de uiterste linkervleugel hielpen mee bij de bestrijding van de eerste Duitse gasaanval en steunden de heldhaftige tegenstand der Canadezen. De opgewektheid van de Belgische soldaat na een ballingschap van twee en een half jaar en

een leed, veroorzaakt door gebrek aan nieuws van thuis, is een treffende blijk van Belgische volharding.

Het moreel aan het front is uitstekend, vooral sinds de Brits-Franse successen in Vlaanderen een stuk van ons land aan de greep van de vijand hebben ontrukkt. Onze soldaten, Vlamingen zowel als Walen, zijn erop gebrand gezamenlijk aan de strijd deel te nemen en terug te krijgen, wat hun behoort. Deze geest wordt grotelijks aangemoedigd door de tegenwoordigheid van de koning, die nooit de Belgische grond verlaten heeft dan om enige korte bezoeken aan de geallieerde legers te brengen en die gestaag met en voor zijn soldaten leeft.

Berlijn, 31 augustus. In Vlaanderen blijven de Engelse aanvallen luwen; daarentegen hebben wij ons meer geroerd en in verscheidene vakken onze stellingen verbeterd en onze schansen vooruitgeschoven.

Ook in tal van patrouillegevechten hebben wij succes gehad.

Berlijn, 1 september. Officieel. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen hield de sterke vuurstrijd in de duinen en aan weerszijden van Ieper aan. Behalve gevechten in het voorterrein geen actie van de infanterie.

2 september 1917

Parijs, 1 september. Officieel: In België tamelijk grote bedrijvigheid van het geschut in de streek van Driegrachten en Bikschote.

Havre, 1 september. Officieel bericht uit het Belgische hoofdkwartier, over de week van 25 tot 31 augustus: In de loop van de voorbije week heeft het vijandelijk geschut met de gewone heftigheid ons front beschoten. Vooral onze verbindingswegen en bepaalde van onze

kantonnementen zijn herhaaldelijk onder het vuur van verdragende kanonnen genomen.

Bij Diksmuide strijd met handgranaten. Onze artillerie heeft tal van schoten ter wedervergelding afgevuurd en met name een belangrijke vijandelijke colonne beschoten. De bedrijvigheid van onze patrouilles is aanzienlijk geweest. Ze hebben verscheidene overrompelingen uitgevoerd. Twee zijn volkomen geslaagd en maakten het mogelijk, verscheidene gevangenen te maken.

De luchtgesteldheid was zeer ongunstig voor het lossen van schoten, ter bestrijding van vijandelijke batterijen, zomede voor de vliegerwerkzaamheid. Alleen enige bewakings- en jachtvluchten konden worden ondernomen. Er zijn verscheidene gevechten geleverd, in de loop waarvan twee vijandelijke toestellen zijn geveld en ettelijke andere ontredderd tot dalen werden gedwongen. Onze vliegtuigen hebben meer dan eens vanuit geringe hoogte de loopgraven en andere inrichtingen met machinegeweren beschoten.

Berlijn, 1 september. In Vlaanderen leidden verscheidene afgeslagen gedeeltelijke aanvallen tot verdere Engelse mislukkingen. In de avond van 30 augustus werd de voorwaartse beweging van een Engelse patrouille in de streek van Oosttaverne gefnuikt. Een grotere aanval met strijdkrachten van ongeveer een bataljon sterkte liep ten noorden van de straatweg Menen-leper in het Duitse machinegeweer- en geschutvuur te pletter. Ook ten zuidwesten van Oosttaverne werd een krachtige Engelse patrouille teruggeslagen. Het geschutvuur bleef de gehele dag van de kust tot zuidoostelijk van leper levendig en lag met bijzondere nadruk op de stellingen in de bocht van leper. Ten noorden van Frezenberg haalden de Duitsers uit een voor hun linies liggende tank vier machinegeweren.

Londen, 1 september. De admiraliteit meldt: Marinevliegtuigen hebben gisteravond het vliegveld van Gistel overvallen. Verscheidene granaten troffen rechtstreeks doel. Daardoor vlogen loods en in brand en ontploften bommen. Ook op de daarlangs lopende spoorlijn van Oostende naar Torhout werden veel tonnen ontplofbare stoffen geworpen. Alle toestellen zijn teruggekeerd.

3 september 1917

Berlijn, 2 september. Officieel middagbericht: Legergroep prins Rupprecht. De levendige artilleriestrijd op het middengedeelte van het Vlaamse front hield dag en nacht aan. De gevechten op het voorterrein verliepen gunstig voor ons.

Berlijn, 3 september. Officieel: Bij storm- en regenvlagen was de artilleriestrijd op delen van het Vlaamse front krachtig, maar bij de andere legers en aan de Maas over het algemeen gering.

Londen, 1 september. Officieel avondbericht: Vanochtend vroeg hebben wij ten oosten van Wijtschate een geslaagde overval gedaan. Onze troepen bestookten de uitgravingen met bommen en brachten de vijand verliezen toe met machinegeweevuur, toen hij trachtte over het open veld te ontsnappen.

Gisteravond was de weersgesteldheid twee uur helder en voor het eerst in vier dagen kon de gewone bedrijvigheid in de lucht worden hervat. In een luchtgevecht is een vijandelijk vliegtuig binnen onze linies afgeschoten, een tweede is naar beneden gedreven.

Een van onze machines worden vermist.

Londen, 2 september. Officieel middagbericht: De vijandelijke artillerie is ten oosten van Ieper werkzaam.

Londen, 2 september. Officieel avondbericht: ten oosten van Ieper vuurwisseling.

4 september 1917

Londen, 3 september. Officieel avondbericht. De vijand toonde gedurende de dag een aanmerkelijke levendigheid ten noorden van Ieper.

In de afgelopen nacht wierpen onze vliegtuigen met goed gevolg meer dan drie ton bommen op een vijandelijk vliegpark. Bij een luchtgevecht werd een Duits toestel neergeschoten; een ander dreef stuurloos neer. Een van onze vliegtuigen wordt vermist.

Berlijn, 3 september. In Vlaanderen stokten de Engelse gedeeltelijke aanvallen der laatste dagen. Het Britse geschut heeft de strijd hervat; een nieuwe strijd der wederzijdse artillerie om de overmacht is ingezet. Bijzonder hevig was het vuur, dat bij tussenpozen tot een vernietigingsvuur aanzwol, in de streek van Nieuwpoort en aan beide zijden van de spoorweg Boezinge-Staden. De afweerwerkzaamheid der Duitse batterijen had succes.

Ten noordoosten van Boezinge werd een munitieopslagplaats getroffen, die met een over grote afstand hoorbaar gekraak ontplofte.

Berlijn, 4 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen, alsmede aan de kust en tussen Langemark en Waasten, was 's middags de geschutwerkzaamheid tot de grootste hevigheid gestegen. In de boog van Ieper ontstonden kleine gevechten voor onze stellingen. Enige vijandelijke soldaten, die in onze linies waren doorgedrongen, werden gevangen genomen.

Men meldt ons uit Oostburg:

De actie der vliegmachines, die gisteravond bommen gestrooid hebben boven België, was buitengewoon groot. Elk ogenblik zag en hoorde men het afweergeschut in werking. Omstreeks tien uur passeerde hier dichtbij een vliegmaschine, wat zich nog enkele malen, tot twaalf uur, herhaalde. Zover wij konden waarnemen, werden er ook enkele gevechten geleverd tussen de vliegmachines. Er zijn veel ontploffingen van bommen gehoord.

5 september 1917

Parijs, 4 september. Officieel.

De Fransen bombardeerden de stations van Roeselare en Lichtervelde in België.

Londen, 4 september. Officieel: Het vijandelijk geschutvuur was noordoostelijk van Ieper gedurende de nacht zeer levendig. Wij schoven onze linie vlak ten oosten van St.-Juliaan vooruit.

Berlijn, 4 september. De nieuwe geschutslag in Vlaanderen wordt voortgezet. De derde september was het wederzijdse vuur bijzonder krachtig aan de kust en in de boog van Ieper. De Duitse artillerie bracht talrijke vernietigingsbeschietingen tegen de Engelse batterijen met waargenomen goede uitslag ten uitvoer. De gevechten, die zich in aansluiting bij de krachtige toeneming van het geschutvuur in de streek van St.-Juliaan ontwikkelden, leidden tot een Engelse nederlaag. De talrijke Britse stormaanvallen werden grotendeels reeds door het afweervuur afgeslagen. De strijdkrachten, die tot aan de Duitse loopgraven kwamen, werden in gevechten van man tegen man teruggeworpen, ten dele gevangen genomen.

In de lucht.

Londen, 4 september. De admiraliteit maakt bekend: Marinevliegtuigen hebben een geslaagde overval gedaan op Brugge en het vliegekamp van Varsenare. Eén toestel is zoek.

Londen, 4 september. De secretaris van de admiraliteit deelt mede: Bij de bomaanval, de tweede te middernacht door vliegtuigen van de marine op de havens, spoorwegemplacements en duikbootloodsen van Brugge gedaan, is waargenomen, dat bommen boven de uitgekomen punten ontploften. Er ontstond brand vlak bij de sluisdeuren in het kanaal naar Sluis.

In de vroege ochtend van de derde is eveneens een aanval ondernomen en wel tegen het vliegekamp van Varsenare. Men zag bommen tussen de loodsen ontploffen. Zes vijandelijke toestellen vielen er een van ons aan. Het wist er een volslagen stuurloos neer te schieten. Tussen een van onze luchtpatrouilles en vijandelijke vliegtuigen ontbrandden drie scherpe gevechten. Een vliegtuig is niet teruggekeerd.

Berlijn, 4 september. Officieel avondbericht: Aan het westelijk front oplevende gevechtsactie.

Berlijn, 5 september. Officieel. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen, aan de kust en van het Houthulsterbos tot aan de Leie bereikte de geschutstrijd ongekende kracht en uitbreiding.

Londen, 4 september. Officieel avondbericht: Op het front van Ieper aanmerkelijke wederzijdse artillerieactie. In het vak van Nieuwpoort was de vijandelijke artillerie enigszins roerig. Gedurende de laatste twee nachten bombardeerde de vijand wat op verschillende plaatsen achter onze linies. Op sommige plaatsen van de aldus aangevallen punten waren er enige verliezen onder soldaten en burgers. Er is

enige schade aan particulier eigendom aangericht. Er is geen schade van militair belang.

Gisteravond is een van de vijandelijke vliegmachines, die bij deze operaties werden gebruikt, door ons vuur naar beneden geschoten. Verbetering van weer leidde gisteren tot levendige wederzijdse actie in de lucht. Er is veel geslaagd werk gedaan in samenwerking met de artillerie en er zijn veel foto's genomen. In de loop van de dag hebben onze vliegers ruim vijf ton bommen geworpen op vijandelijke spoorwegstations, opslagplaatsen en vliegekampen.

De vijandelijke strijdkrachten in de lucht waren zeer agressief.

Twaalf Duitse toestellen zijn geveld en drie stuurloos naar beneden gedreven. Wij missen zeven vliegtuigen.

Men meldt ons uit Oostburg:

De actie van vliegmachines boven België was gisteravond en vannacht terug groot. Herhaaldelijk werden er bommen geworpen en men zag het afweergeschut der Duitsers in volle werking. Het was een waar bombardement in de lucht. Af en toe vlogen er over Zeeuws-Vlaanderen vliegmachines zo laag, dat men het vliegtuig goed kon zien en in zijn bewegingen volgen.

6 september 1917

Parijs, 5 september. Officieel:

Uit weerwraak voor de bombardementen, door de Duitsers op Franse verplegingsinstellingen bewerkstelligd, hebben wij in de afgelopen nacht op Trier bommen geworpen. Bovendien heeft de Franse bombardeervliegdiens tal van tochten gedaan en wel boven

de stations Roeselare en Pittem, het vliegveld van Gistel, en een munitieopslagplaats te Torhout, waar een zware brand uitbrak.

Berlijn, 5 september. Officieel avondbericht: Geschutstrijd in Vlaanderen en voor Verdun.

Berlijn, 5 september. De artillerieslag in Vlaanderen woedde met bijzondere hevigheid aan de kust, in de streek van het Houthulsterbos, alsmede ten oosten van Ieper. Het afweervuur van de Duitse artillerie wordt met goed gevolg verder gezet. Talrijke ontploffingen en branden konden in de beschoten Engelse batterijstellingen worden waargenomen.

Ten noorden van het kanaal van Hollebeke schoof de Duitse infanterie haar linie enigszins naar voren. De poging van de Engelse monitors om de Vlaamse kust te beschieten, mislukte; ze werden tweemaal verdreven.

In de lucht.

Londen, 5 september. De admiraliteit deelt mede:

De 3^e september te middernacht heeft de marinevliegdiens de volgende militaire doelpunten bestookt: de havens van Brugge, het vliegveld van Varsenare en dat van Gistel. Veel ton bommen zijn met goede uitslag geworpen.

In de middag van de 4^e is een tweede aanval op de havens van Brugge gedaan. Bijzondere oogmerken werden naar men waarnam getroffen. Ook werden vele loodsen langs de haven geraakt. Er ontstonden uitgebreide branden, die men nog lang van de toestellen uit kon zien. Alle zijn van beide aanvallen behouden teruggekeerd.

In de middag van de 3^e werd een vijandelijk toestel, dat de wacht moest houden, door een van onze vechtpatrouilles aangevallen en volslagen stuurloos naar de grond gejaagd. Een vijandelijke kabelballon werd eveneens bestookt. De waarnemer moest er uit springen. Wegens het afweervuur kon niet worden nagegaan, hoe het met de ballon gelopen is.

Londen, 5 september. Officieel avondbericht: Een sterke vijandelijke troep heeft vannacht een overval op een van onze posten bij Klein-Zillebeke beproefd. Ze werd echter met verliezen door ons vuur teruggedreven voor zij onze stelling bereikte.

Op het slagfront van Ieper duurt het wederzijds artillerievuur voort. Vijandelijke vliegtuigen hebben terug bommen geworpen op verschillende plaatsen achter onze linies. Er waren enige verliezen in onze hospitaaldistricten en er is enige schade aan particulier eigendom aangericht. Geen schade van militair belang. Een van de vijandelijke vliegtuigen is door ons vuur naar beneden geschoten en vernield. Onze vliegtuigen hebben hun bombardementen voortgezet. Dag en nacht was er van beide zijden levendige werkzaamheid in de lucht. Onze vliegtuigen en ballonnen werkten de hele dag samen met onze artillerie. Ten spijt van de krachtige aanvallen van de vijandelijke vliegtuigen is er een maximum aantal vliegerfoto's genomen, verscheidene daarvan op grote afstand van de vijandelijke linies. Ofschoon de vijandelijke vliegers weinig lust toonden om onze vechtmachines te ontmoeten, al waren ze ver ten oosten van de gevechtlinies, zijn er negen vijandelijke vliegtuigen in gevechten geveld. Negentig andere zijn stuurloos naar beneden gedreven.

Londen, 6 september. Officieel middagbericht: In de loop van de nacht waren er ontmoetingen tussen patrouilles en plaatselijke

gevechten ten zuiden van St.-Juliaan. Duitse luchtmacht hebben dinsdagnacht bommen geworpen op drie hospitalen.

7 september 1917

Berlijn, 6 september. Officieel. Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen bleef de gevechtswerkzaamheid der artillerie over en weer krachtig, vooral tussen het Houthulstersbos en het kanaal Ieper-Komen. Na het vallen van de avond vielen de Engelsen tussen de van Ieper naar Poelkapelle en Zonnebeke leidende weg tweemaal met sterke strijdkrachten onze linies aan. Beide aanvallen braken in ons vuur en in een handgemeen, met talrijke verliezen.

Berlijn, 6 september. Officieel avondbericht: Ten noordoosten van Ieper en bij Lens zijn sterke gedeeltelijke aanvallen der Engelsen misgelopen.

Berlijn, 6 september. In de nieuwe geschutslag, die sedert enige dagen in Vlaanderen woedt, vermochten de Engelsen tot dusver, ondanks de grote samentrekking van batterijen, de vuurovermacht niet te verkrijgen. De eerste infanterieaanvallen, welke zij in de avond van 5 september op de geschutslag lieten volgen, leidden tot een zware Engelse nederlaag.

In de streek ten oosten van Ieper zwol het Britse artilleriesvuur driemaal aan tot een roffelvuur; daarop begonnen om tien uur de Engelse aanvallen op St.-Juliaan. Een samengevat vuur wees de stormgolven reeds grotendeels voor de Duitse stellingen af. Zij, die de schansen bereikten, werden in gevechten van man tegen man teruggeworpen. Om elf uur herhaalden de Engelsen hun aanvallen, die op eenzelfde mislukking uitliepen.

Aan de kust was het geschutvuur heftig. Oostende werd vanaf het land beschoten, zonder dat militaire schade werd aangericht.

Uit Oostburg meldt men ons:

Donderdagochtend werd van zeven uur tot half tien een hevig roffelvuur gehoord van het westelijk front blijkbaar uit de richting van Ieper.

Londen, 6 september. Officieel avondbericht.

In de nacht van de 5^e hebben vijandelijke luchtstrijdkrachten enige bommen geworpen achter onze linies. Er is weinig schade aangericht. In de loop van de dag wierpen onze vliegers acht bommen op spoorwissels bij Gent. In de loop van de nacht hebben onze vliegers acht bommen geworpen op de vliegekampen bij Kortrijk. Gisteren zijn in gevechten vijf vijandelijke machines naar de grond gebracht, vijf andere zijn stuurloos omlaag gedreven. Wij missen drie machines.

Vanochtend hebben wij plaatselijke aanvallen gedaan tegen de linie van vijandelijke versterkingen ten noorden van Frezenberg.

Na scherp vechten, in de loop waarvan omtrent de middag een vijandelijke aanval met zware verliezen voor de vijand werd afgeslagen, werd er enige vooruitgang gemaakt. Wij hebben 28 man gevangen genomen.

Berlijn, 7 september. Officieel. Legergroep Ruprecht. Aan het front in Vlaanderen tussen het Houthulsterbos en Hollebeke terug levendige artilleriestrijd. 's Morgens en 's avonds vielen de Engelsen na roffelvuur onze stellingen ten noorden van de weg Roeselare-Ieper over 4 km breedte aan. Na korte vinnige strijd werden zij overal teruggeworpen. Het inzetten van drie divisies tot een tegenaanval deed de vijand hevige verliezen lijden, wat door gevangenen werd bevestigd, In het naburige vak deden, na hevige vuurvoorbereiding, Engelse verkenningsafdelingen een aanval, die echter geen succes had.

8 september 1917

Londen, 7 september. Officieel: Ten noorden van Frezenberg deed de vijand 's avonds krasse tegenaanvallen tegen de stellingen, door ons in de gisteren gemelde plaatselijke aanvallen genomen. Ze dwongen onze afdelingen naar hun eigen linie terug te gaan.

Het vijandelijk geschut was 's nachts krachtig in de buurt van de weg leper-Menen.

Londen, 7 september. Officieel: Behalve de beschieting van onze stellingen bij La Bassée en ten oosten en ten noorden van Mesen toonde het geschut gedurende de dag geringe werkzaamheid.

Op de 6e was de weersgesteldheid oorzaak van een vermindering van de grote luchtwerkzaamheid der beide vorige dagen. Een zeker aantal bommenworpen werden overdag uitgevoerd. Meer dan 100 bommen werden op verscheidene doelen geworpen. Twee vijandelijke toestellen en een Duitse kabelballon werden neergeschoten; twee andere vijandelijke toestellen vielen stuurloos neer. Een van onze machines wordt vermist.

Berlijn, 7 september. Na de ineenslorting van hun aanvallen op 5 september trachtten de Engelsen op 6 september in Vlaanderen met alle middelen succes te behalen. Na elke afgeslagen aanval zetten wij weer een roffelvuur in om toch nog de Duitse stellingen te kunnen binnendringen. Het Engelse roffelvuur begon om half negen 's ochtends en breidde zich van Langemark tot Westhoek uit. De zich hierbij aansluitende infanterieaanvallen werden in talrijke golven achter elkaar ingezet, voornamelijk in de streek van St.-Juliaan, waar de Engelsen op een niets ontziende wijze steeds weer nieuwe massa's in de strijd wierpen. Het grootste deel der stormlopende strijdkrachten bleef reeds in het Duitse afweervuur voor de Duitse

versperringen liggen. Zij, die de loopgraven bereikten, werden in gevechten van man tegen man afgeslagen. Slechts ten oosten van St.-Juliaan lukte het kleine gedeelten om in de Duitse stelling binnen te dringen. Ze werden er in een tegenaanval onmiddellijk weer uitgeworpen. Zuidoostelijk van Langemark achtervolgde een Duitse patrouille de wijkende Engelsen en haalde nog een officier en 12 manschappen uit de Engelse stellingen.

Tegen de middag hernieuwden de Engelsen hun aanvalspogingen. Hun in gereedheid gebrachte troepen werden echter met goede uitslag onder het Duitse vernietigingsvuur genomen. De aanval werd in de kiem verstikt. Om 8 u 30 's avonds werd bij St.-Juliaan en Frezenberg een nieuwe, krachtige Engelse aanval ingezet, die reeds door het Duitse vernietigingsvuur werd gebroken. De stormaanval werd slechts ten zuidoosten van St.-Juliaan ten uitvoer gebracht, doch werd geheel afgeslagen. Kort voor middernacht werkte ten oosten van St.-Juliaan nogmaals het roffelvuur, doch de Engelsen brachten het niet meer tot een aanval.

Over de grens gekomen.

Bij St.-Kruis is een Duitser, die op schildwacht stond, over de grens gekomen.

Berlijn, 8 september. Officieel. Legergroep Rupprecht. Dikke mist beperkte de gevechtsactie op het noordelijke deel van het Vlaamse front. Van het bos van Houthulst tot het kanaal Komen-leper steeg de vuuractie bij wijlen tot de grootste hevigheid. Verscheidene keren deden de Engelsen verkenningsaanvallen, die echter overal werden afgeslagen.

Londen, 8 september. Officieel middagbericht: Geslaagde overvallen en patrouillegevechten bij St.-Juliaan. Bij Langemark ontwikkelde de vijand zwaar artillerievuur.

9 september 1917

Londen, 8 september. Officieel: Aan het front bij Ieper vannacht patrouillegevechten ten noordoosten van St.-Juliaan, waarin de vijand zwaar geteisterd werd. De vijand bombardeerde gisteravond Langemark geducht. Op andere punten roerde zich later in de nacht de vijandelijke artillerie min of meer, maar geen infanteriestrijd heeft zich meer ontplooid.

Havre, 8 september. Officieel weekbericht van 1 tot 7 september uit het Belgische hoofdkwartier. In de afgelopen week zijn onze patrouilles werkzaam geweest in de streek van St.-Jacobskapelle en Knokke. Ten noorden van Diksmuide had een hevige strijd met bommen plaats. Ons geschut heeft de Duitse batterijen, welke onze loopgraven en verbindingswegen hebben beschoten, voornamelijk in de richting van Ramskapelle en voor Diksmuide, levendig beantwoord. Vijandelijke stukken van verre draagkracht hebben verwijderde doelen onder vuur genomen zoals Pollinkhove, Fortem en Adinkerke. De vijand maakte herhaaldelijk gebruik van gasgranaten, vooral in de streek van onze batterijen.

Ondanks het ongunstige weer was onze vliegdiens bedrijvig. Talrijke verkenningsopdrachten werden uitgevoerd. Er werden gevechten geleverd, die de vijandelijke vliegtuigen, welke in groepen van meer dan 15 toestellen werkten, dwongen te vluchten. Verscheidene verkenningen werden in het bezette gebied ten uitvoer gebracht. Er werden foto's van Duitse schansen gemaakt. De vliegdiens van de artillerie werkte krachtig aan de vernieling der vijandelijke batterijen mee. Onze vliegtuigen hebben op geringe hoogte de vijandelijke

loopgraven bij Diksmuide en konvoeien in de nabijheid van Beerst beschoten.

Berlijn, 8 september. Officieel avondbericht: In Vlaanderen vuur van wisselende kracht.

Berlijn, 8 september. In Vlaanderen lag de 7^e september een sterke nevel over de omgewoelde trechtervelden. De Engelsen hielden zich rustig. Niet alleen het ongunstige zicht, doch ook de zware morele en materiële schok, na de afgeslagen aanvallen van 6 september, verlamden hun aanvalsgesest. De Engelse verliezen bij deze aanval zijn nog veel zwaarder dan aanvankelijk werd aangenomen. Voor Frezenberg waren de Engelse stormlinies voor de Duitse versperringen tot staan gebracht; eerst onder bescherming der duisternis konden zij proberen om naar hun uitgangspunten terug te keren. De trechtervelden voor, achter en tussen de Engelse stellingen liggen vol gewonden, wiens afschuwelijk gekerm tot in de Duitse stellingen klinkt.

De gehele nacht poogden de Engelsen hun gewonden onder te brengen. Duitse hospitaalsoldaten namen aan het reddingswerk deel. Drie officieren en 30 manschappen werden ongewond binnen de Duitse linies gebracht. Het geschutvuur werd eerst 's middags bij het bos van Houthulst en St.-Juliaan heviger. Ook 's avonds en 's nachts kon het Engelse geschutvuur niet de kracht der vorige dagen bereiken. De Engelsen poogden weliswaar verscheidene verkenningaanvallen te doen, waaronder een om 11 u 20 's avonds met een ongeveer 200 man sterke patrouille ten zuidoosten van Langemark, doch al deze pogingen werden deels door het vuur, deels door gevechten van man tegen man gefnuikt.

10 september 1917

Londen, 9 september. Officieel: Gedurende de nacht is er op twee van onze posten ten zuiden van Hollebeke een aanval gedaan. Na een vinnig gevecht, waarbij hij verliezen leed, is de vijand er in geslaagd, in een der posten binnen te dringen, waarvan drie van onze mannen vermist worden. De aanval op de tweede post is afgeslagen met verlies voor de vijand. In de vroege morgen heeft de vijand ook een aanval gedaan op onze loopgraven in het Invernessbosje. Hij werd teruggeslagen en moest twaalf krijgsgevangenen in onze handen achterlaten. Gedurende de nacht hebben wij onze positie ten noordoosten van St.-Juliaan enigszins verbeterd.

Berlijn, 9 september. Officieel. Legergroep van prins Rupprecht.

In Vlaanderen verhoogde geschutbedrijvigheid aan de kust, en tussen het bos van Houthulst en de weg Menen-leper. Na roffelvuur 's nachts hevige aanvallen der Engelsen ten noordoosten van St.-Juliaan. De vijand is overal afgeslagen.

11 september 1917

Berlijn, 10 september. Officieel. Legergroep Rupprecht: Aan het front in Vlaanderen en Artois steeg de gevechtsactie slechts in enkele vakken. Na vuurvoorbereiding drongen herhaaldelijk verkenningsafdelingen tegen onze stellingen op, maar zij werden overal teruggeroepen.

Londen, 10 september. Officieel: Wij hebben de gisteren genomen stellingen alle bevestigd en verscheidene overvallen afgeslagen.

In de afgelopen nacht hadden er plaatselijke gevechten plaats ten zuidoosten van St.-Juliaan, waarin verscheidene gevangenen in onze handen vielen. Ten zuidoosten van St.-Janshoek deed de vijand een overval op een van onze vooruitgeschoven posten, tengevolge

waarvan, sinds de post is hersteld, verschillende van onze mannen worden vermist.

Het geschut was aan weerszijden gedurende de dag bedrijvig ten oosten van Ieper. De 9^e september belemmerde de mist ernstig de luchtverrichtingen. De artillerie verleende zo mogelijk haar medewerking; verscheidene bommen werden gedurende de dag en de nacht op de vijandelijke vliegparken geworpen. Drie vijandelijke vliegtuigen werden stuurloos tot dalen gebracht. Vijf van onze vliegtuigen worden vermist.

Gisteravond om zowat 10 uur is van Middelburg uit een vliegeraanval op de Belgische kust gezien. De aanval duurde niet bijzonder lang, maar was blijkbaar zeer hevig.

Berlijn, 11 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: De artilleriestrijd in Vlaanderen bereikte aan de kust en in de bocht van Ieper nu en dan grote kracht. Een aanval der Engelsen ten zuidoosten van Langemark (ten noorden van Frezenberg) is afgeslagen. Bij Villers, ten noorden van St. Quentin ontbrandden vanochtend nieuwe gevechten, die voor ons gunstig verliepen.

12 september 1917

Londen, 11 september. Officieel: De geschutswerkzaamheid wordt in het vak van Ieper aan beide zijden voortgezet. De bedrijvigheid van de vijandelijke artillerie deed zich gedurende de dag bijzonder gelden zuidoostelijk van Ieper en in het vak van Nieuwpoort.

Berlijn, 11 september.

In Vlaanderen offeren de Engelsen verder nutteloos patrouilles en zwakke afdelingen op in verkenningaanvallen en gedeeltelijke aanvallen. Gedurende de dag van 10 september en in de nacht van

11 september werden deze overal afgeslagen, zoals bij St.-Juliaan en bij Langemark. Meermalen werden gevangenen gemaakt.

Van het Houthulsterbos af tot aan de boog van Ieper nam de Engelse geschutwerkzaamheid toe. De ententevliegers, die bommen op Brugge wierpen, veroorzaakten slechts geringe militaire schade. Een Duits bombardementssmaldeel deed een aanval op Duinkerken. Verscheidene branden konden worden opgemerkt.

Zondag jongstleden is in het Belgische dorpje Halen de verjaardag van de slag herdacht, die daar drie jaar geleden door de Belgen tegen het Duitse leger is gestreden. Een grote menigte woonde de uitvoering van de mis bij, welke door het koor van Hasselt werd gezongen. Na de kerkdienst werd een bedevaart naar de graven der gesneuvelde soldaten ondernomen.

13 september 1917

Parijs, 12 september. Officieel: In België is de geschutstrijd in de sectoren van Driegrachten en Bikschote zeer levendig gebleven.

Parijs, 12 september. Officieel avondbericht. Gedurende de dag geen infanteriewerkzaamheid, matige geschutbedrijvigheid op een groot deel van het front, in het bijzonder in België en op de rechteroever van de Maas.

Vier Duitse vliegtuigen werden vernield, tien tot dalen gebracht.

Londen, 12 september. Officieel: Wij deden in de afgelopen nacht geslaagde overvallen ten zuiden van Lombardsijde. We berokkenden de vijand zware verliezen en maakten enkele gevangenen.

Het vijandelijk geschut is vannacht in de buurt van Nieuwkapelle en in het vak van Ieper in touw geweest.

Londen, 12 september. Officieel avondbericht: We hebben enkele gevangenen gemaakt in patrouillebotsingen op verschillende punten langs het front ten zuidoosten van St. Quentin en in het vak van Ieper. Aan het slagfront bij Ieper behalve het gewone geschutvuur over en weer, niets bijzonders.

Londen, 12 september. In het afgelopen etmaal heeft de marinevliegdiens een vijandelijk vliegtuig neergeschoten. Het viel in zee. Een ander landde bijna onverlet in onze linies. De inzittenden werden gevangen genomen. Twee andere vijandelijke vliegtuigen werden naar de grond gejaagd. In een gevecht met negen vijandelijke toestellen gelooft men bovendien er vijf stuurloos naar omlaag te hebben gejaagd.

's Nachts zijn er bomaanvallen gedaan op de vliegparken van Sint-Denijs-Westrem en Gontrode, alsmede op de havens van Brugge, het spoorwegkruispunt bij Torhout en doelen bij Gent. Verscheidene tonnen ontplofbare stoffen werden geworpen. In de ochtend van de 11^e werden de vliegvelden van Sparappelhoek en Torhout uit de lucht bestookt. Bij beide werden ontploffingen tussen of op de doelen waargenomen. In het munitiedepot van Engel brak een zware brand uit. Het bombardeersmaldeel werd door Duitse vliegers aangevallen. Een van hen werd stuurloos neergeschoten. Al de onzen keerden behouden terug.

Londen, 12 september. Officieel: In de middag van 11 september verbeterde het zicht en werd de luchtbedrijvigheid groot. Er werd met succes geschut- en fotografisch werk verricht. Gedurende de dag werden 281 bommen op verscheidene doelen geworpen, waaronder twee vliegparken ten zuiden van Rijsel en twee vliegparken en een munitieopslagplaats in de nabijheid van Roeselare. Gedurende de nacht werden 89 bommen op spoorwegstations en munitiedepots in de streek van Kortrijk geworpen.

Zeven vijandelijke toestellen werden in gevechten neergeschoten en 12 stuurloos tot dalen gebracht. In aansluiting hierbij werd een Duits vliegtuig door ons afweergeschut geveld. Acht van onze vliegtuigen worden vermist.

De Belgische vlieger Maurice Medaets heeft de 11^e september een Duits vliegtuig in de Belgische linies neergeschoten, naar ons uit Havre wordt gemeld. Medaets, die met een opdracht was belast, vertrok om 12 uur 's middags op zijn Nieuport boven de streek van Diksmuide en vloog op 3000 meter hoogte. Toen hij op 4500 meter hoogte was gekomen, werd zijn aandacht getrokken door granaten, die op ongeveer 1500 meter onder hem ontploften.

Medaets richtte zijn vliegtuig naar de vuurzone en bemerkte eensklaps een groot Duits vliegtuig, dat zich poogde te onttrekken aan het Belgische afweervuur. Voortdurend stijgend, slaagde hij er in, de tegenstander baas te worden en hem boven Oostkerke aan te vallen, doch het vijandelijke vliegtuig aanvaardde het gevecht niet en trok zich naar zijn linie terug, door de Belgische vlieger achtervolgd. Bij Zarren besloot Medaets om een list te gebruiken. Hij maakte een halve draai en keerde langzaam in de richting van de Belgische loopgraven terug, op meer dan 6000 meter hoogte. Hij stelde vast, dat het Duitse vliegtuig hem volgde. Boven Diksmuide maakte hij eensklaps een snelle wending en viel de vijand opnieuw met machinegeweevuur aan. Hij kon zien, hoe de waarnemer ernstig werd gewond en op zijn bankje ineenzeeg, terwijl het toestel ontredderd was. De Nieuport stortte zich met volle kracht op de tegenstander.

Toen het Belgische vliegtuig terug zijn normale houding had gekregen, was het vijandelijke toestel, doorboord door kogels, verdwenen; het was in de Belgische linies te pletter gevallen. De

bestuurder en waarnemer lagen, afschuwelijk verminkt, te midden van de overblijfselen van het toestel.

14 september 1917

Parijs, 13 september. Officieel: In België nog steeds hevige artilleriestrijd in de streek van Bikschote.

In de afgelopen nacht bombardeerden Duitse vliegers de streek van Duinkerken. Onze vliegers bombardeerden met succes Hooglede, Kortemark, Gutz, Geite, Lindeken, Staden en de vliegvelden noordoostelijk van Torhout.

Parijs, 13 september. Officieel avondbericht: Slechts bij tussenpozen geschutwerkzaamheid van België tot aan de Maas.

Berlijn, 13 september. Officieel avondbericht: In Vlaanderen levendige bedrijvigheid van het geschut. Anders niets van belang.

Londen, 13 september. De admiraliteit maakt bekend:

De 11^e en 12^e heeft onze marinevliegdiens in weerwil van het gebrekkige zicht de volgende bomaanvallen ondernomen: op het vliegpark en de munitiedepots van Torhout, waar verscheidene ton ontplofbare stoppen op de doelen geworpen en een geduchte ontploffing veroorzaakt werden alsmede op de havens van Brugge, waar daardoor eveneens een ontploffing ontstond. Nog een andere bomaanval is op de haven van Brugge beproefd, maar wegens een dikke wolkenlaag vielen wij in plaats daarvan schepen bij Zeebrugge en de pier aan. Een grote torpedojager werd ten volle getroffen. Verscheidene goede treffers op de loodsen voor zeevliegtuigen en de pier deden brand uitbreken. Al onze toestellen streken weer ongedeerd neer.

Berlijn, 14 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen werd sinds 's middags tussen het Houthulsterbos en het kanaal Ieper-Komen de artillerie heviger. 's Avonds en 's ochtends vroeg ten noorden van Frezenberg roffelvuur. Engelse aanvallen bleven uit.

In de nacht van 12 op 13 september wierpen Wurtembergse compagnieën de vijand uit een deel van het bos ten noordwesten van Langemark. Talrijke Engelsen werden gevangen genomen.

15 september 1917

Londen, 14 september. Officieel avondbericht: Vandaag plaatselijke strijd ten noordoosten van St.-Juliaan. Onze troepen kwamen vooruit en maakten enkele gevangenen.

Over en weer aanmerkelijke bedrijvigheid ten oosten van Ieper.

Berlijn, 15 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In enkele vakken van het front in Vlaanderen steeg 's avonds weer de artilleriebedrijvigheid. Op het roffelvuur van 14 september voormiddag volgde bij St.-Juliaan een aanval van de Engelsen, die door een tegenaanval werd gefnuikt. Wij namen een aantal gevangenen.

16 september 1917

Havre, 15 september. Officieel bericht uit het Belgische hoofdkwartier over het tijdsverloop van 8 tot 14 september. Als weerwraak voor de bombardementen, gericht op het gebied achter onze linies, waarvan de meeste met gifbommen werden uitgevoerd, hebben onze batterijen dag en nacht tal van schoten gelost op kantonnementen, verbindingsmiddelen, stations en opslagplaatsen.

Ons loopgraafgeschut heeft voorspoedig bommengevechten ondersteund, die zich herhaaldelijk ten noorden van Diksmuide ontsponnen.

In de streek van Ramskapelle heeft een van onze patrouilles infanterie en een vijandelijke patrouille op de vlucht gejaagd, die het terrein verkende.

Ofschoon het nevelachtige weer de verrichtingen in de lucht dikwijls heeft gedwarsboomd, werkte onze vliegdiens nuttig met die der bondgenoten samen bij het lossen van veel kanonschoten en het verkennen boven gebied, dat de vijand bezet houdt. Onze jachtvliegers hebben ettelijke vijandelijke patrouilles, die onze bedrijvigheid in de lucht trachtten te belemmeren, teruggeslagen en uiteengejaagd. Tal van luchtaanvallen werden ondernomen, waarbij een vijandelijk toestel achter onze schansen werd geveld en verscheidene andere tot dalen zijn gedwongen in de linies van de tegenstanders. Onze vliegers hebben van geringe hoogte Duitse loopgraven uit hun machinegeweren beschoten.

Berlijn, 15 september. Officieel avondbericht: In sectoren van het Vlaamse front en ten zuidoosten van Atrecht levendige strijd.

In de lucht.

Londen, 15 september. Officieel: Het bewolkte weer met de krachtige westelijke wind, dat aanhield, maakte de waarneming van het geschut moeilijk en werkte zeer gunstig voor de vijandelijke vliegtuigen in het gevecht.

Wij wierpen 11 zware bommen op het spoorwegstation ten noorden van Charleroi en 75 op de stations en kampementen, dicht bij de linies. Drie vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten; een viel er

achter onze linies. Zes werden stuurloos tot dalen gebracht. Vier van onze toestellen worden vermist.

17 september 1917

Berlijn, 16 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het Vlaamse front wisselde de vuuractie in omvang en kracht. Voornamelijk aan de weg Menen-Ieper werd een hevig vuur op onze gevechtszone gericht. Verscheidene Engelse bataljons deden daar een aanval. Hun stormloop werd bijna overal met grote verliezen gebroken. Ten noorden van de weg drong de vijand op compagniebreedte in onze voorste loopgraven.

Berlijn, 16 september. Officieel avondbericht: In Vlaanderen vuuractie van wisselende kracht, met hier en daar gevechten van de infanterie. Overigens niets van belang.

Berlijn, 17 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: Het goede uitzicht had op de levendigheid van de vuuractie een gunstige invloed.

In Vlaanderen steeg de artilleriestrijd aan de kust en in enige vakken tussen het Houthulsterbos en de Leie meermaals tot een hevig roffelvuur. De Engelse infanterieaanvallen volgden hierop echter niet. Het kwam slechts tot plaatselijke gevechten in het voorterrein, waarbij gevangenen in onze handen bleven.

Londen, 16 september. Officieel avondbericht: In de loop van de nacht heeft de vijand een inval gedaan in onze loopgraven in de buurt van het kanaal Ieper-Komen en ten oosten van Mesen. Enkele van onze manschappen worden vermist.

Vanochtend bombardeerde hij onze loopgraven ten noorden van Langemark zwaar en daarna beproefde zijn infanterie op te rukken.

Ons tegenspervuur werd onmiddellijk geopend en de aanval van de vijand ontplooidde zich niet.

In het vak van Ieper is er in de loop van de dag aanmerkelijke bedrijvigheid van weerskanten geweest.

In de lucht.

Londen, 16 september. Officieel. De 15^e dezer is het weer niet verbeterd en de krachtige westenwind maakt de terugkeer van onze vliegtuigen van bombardementen en de gevechten achter de linies nog altijd moeilijk. Het werk van de vliegers ten behoeve van de artillerie en het fotografische werk werden voortgezet. Voorts werden drie ton bommen geworpen op twee vijandelijke kwartieren en kantonnementen. Zes vijandelijke vliegtuigen werden stuurloos omlaag gedreven, vier van de onze worden vermist.

18 september 1917

Berlijn, 17 september. Officieel avondbericht: Slechts in Vlaanderen was de geschutwerkzaamheid krachtiger.

Londen, 17 september. Officieel avondbericht: Vanochtend heeft de vijand een poging gedaan tot een inval in onze loopgraven ten zuiden van Lombardsijde, waarbij hij door een bombardement gedekt werd. De vijandelijke afdeling werd met hevig vuur ontvangen en met verlies teruggeslagen, voor zij onze loopgraven bereikt had.

Onze artillerie is vandaag in het vak van Ieper in de weer geweest.

De artillerie van de vijand is enigszins minder roerig geweest, behalve in de streek ten zuiden van Lens en in de buurt van Nieuwpoort.

Van gisteren af is het uitzicht verbeterd en werd er heel wat geslaagd waarnemingswerk voor de artillerie en fotografisch werk door de

vliegers verricht. In een tussenpoos dat het mooi weer was, waren de vliegtuigen van de vijand bedrijvig, waarbij ze de sterke westenwind sterk in hun voordeel hadden. In de loop van de ochtend wierpen vijandelijke vliegers 50 bommen achter onze linies, die heel weinig schade aanrichtten. Onze vliegtuigen wierpen 143 bommen op Duitse vliegtuigen en vijandelijke kwartieren en vuurden vele duizenden patronen uit hun machinegeweren op verschillende doelen op de begane grond af, met name 2000 op Duitse infanterie, tegen welke zij van een hoogte van 100 voet de strijd opnamen en die ze verstrooiden.

Zes Duitse vliegtuigen werden in luchtgevechten geveld, vier andere naar beneden gedreven. Bovendien werd door de artillerie een Duits vliegtuig in onze linie neergeschoten. Acht van onze vliegers worden vermist.

Berlijn, 18 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen herhaalden de Engelsen ook gisteren hun krachtige vuuraanvallen tegen enige vakken tussen het Houthulsterbos en de Leie. Er hadden slechts kleine infanteriegevechten plaats, waarbij de aanvallende Engelse afdelingen in de regel teruggeworpen werden. Onze artillerie heeft de strijd tegen de vijandelijke batterijen weer met volle kracht hervat.

19 september 1917

Londen, 18 september. Officieel middagbericht: Behalve ontmoetingen tussen patrouilles in het vak van Ieper, waarbij wij enige gevangenen maakten, niets te melden.

Berlijn, 18 september. Officieel avondbericht: In Vlaanderen zware artilleriestrijd ten oosten en ten noordoosten van Ieper.

Londen, 18 september. Officieel avondbericht: In het noordelijke vak hebben onze troepen vanochtend een inval gedaan in de Duitse stellingen bij het kreupelbosje van Inverness en ondanks het vinnig verzet van de vijand, dertien gevangenen gemaakt.

Ten oosten van St.-Juliaan hebben wij onze stellingen enigszins verbeterd.

Bedrijvigheid van de artillerie aan weerskanten in het vak van Ieper.

Ondanks laag hangende wolken en een zeer sterke westenwind hebben de vliegers gisteren tal van waarnemingen, ook voor de artillerie, verricht. Drie vijandelijke vliegtuigen zijn stuurloos omlaag gedreven in luchtgevechten, maar deze waren niet talrijk, wegens het gering aantal Duitse vliegtuigen, dat in de lucht was. Drie van onze vliegtuigen worden vermist.

Berlijn, 19 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen is gisteren tussen het Houthulsterbos en de Leie de gehele dag de artilleriestrijd toegenomen. Ons krachtige vuur deed de vijandelijke batterijen zichtbaar afbreuk, die weer de hevigste vuurgolven op onze verdedigingszone richtten. 's Avonds en vanochtend loste de vijand herhaaldelijk roffelvuur, zonder dat aanvallen van de infanterie volgden.

20 september 1917

Londen, 19 september. Officieel avondbericht: Onze vliegtuigen zijn gisteren ondanks het allerongunstigste weer voor onze artillerie waarnemingsdienst blijven uitoefenen. Een vijandelijk toestel moest stuurloos naar beneden. Twee van de onze zijn zoek.

Er is verder niets te melden, drukke werkzaamheid van de artillerie daargelaten, die van beide kanten in het vak van Ieper aanhoudt.

Berlijn, 19 september. Officieel avondbericht: De geschutstrijd in Vlaanderen duurt voort. Overigens niets bijzonders.

Berlijn, 20 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen duurde de krachtige artilleriestrijd onverminderd voort tussen het Houthulsterbos en de Leie. Vuuraanvallen van grote hevigheid werden op enkele vakken van onze afweerzone ondernomen. De nacht brak het artillerievuur aan weerskanten niet af.

Op het geweldige roffelvuur in de vroegte volgde bij het lichter worden een krachtige aanval der Engelsen over een breed front.

Londen, 20 september. Officieel: Wij hebben vanochtend een aanval gedaan op een breed front ten oosten van Ieper. Men meldt dat bevredigende vorderingen zijn gemaakt. De troepen hebben al stellingen, die van waarde zijn, ingenomen.

21 september 1917

Berlijn, 20 september. Officieel avondbericht: De slag in Vlaanderen is op het aanvalsfront der Engelsen van Langemark tot Hollebeke nog in volle gang. Om het voorste stuk van onze afweerzone wordt sinds vanochtend verbitterd en met afwisselende uitslag gevochten.

Londen, 20 september. Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Frankrijk seinde op 20 september: Kort voor 6 uur 's ochtends hervatten de Britten op grote schaal hun offensief in Vlaanderen. De streek, waar het hevigst wordt gestreden, ligt aan weerszijden van de weg Ieper-Mesen en is gericht tegen de Duitse stellingen bij het Glencorsebos en het bosje van Inverness even veel op de veelhoek van Zonnebeke als op het hooggelegen terrein. Deze stellingen zouden onze beheersing over het heuvelstelsel, dat zijn naam aan het dorp Westhoek ontleent, voltooiën. Ongeveer een

week geleden beschoten wij het terrein, dat in vijandelijke handen was; het was het voorwerp van een bombardement bij tussenpozen door ons concentratiegeschut. Overdag richtten onze zware kanonnen vernielingsschoten op de vijandelijke schansen, gedurende de nacht zonden onze veldkanonnen en machinegeweren gasgranaten op de vijand af, waarvan de uitwerking kan worden opgemaakt uit het feit dat twee nachten geleden een vijandelijke artilleriegroep zo was aangevallen, dat hij in het geheel geen antwoord meer gaf.

Zo was de weg geëffend voor de infanterie. De inleidende beschieting was van korte duur, doch van ongelooflijke hevigheid: in werkelijkheid een reeks van spervuur, het een na het ander. Alle troepen waren volkomen onderlegd. Het bekwame werk van de staf en de toewijding van de divisies, die er welgemoed in toestemden om langer dan gebruikelijk in de loopgraven te blijven, maakten het mogelijk meer verse troepen dan gewoonlijk ten aanval te voeren.

Het nieuws is tot dusver in hoge mate bevredigend. Onze infanterie maakte overal goede vorderingen op het meest oneffen terrein en tegenover de hardnekkigste tegenstand der Duitsers, die beseffen wat het verlies van dit gebied voor hen beduidt. Van enige verschansingen en krachtige posten werd een hevig machinegeweervuur afgezonden, doch onze artillerie richtte een nauwkeurig vuur op deze punten. Er bestaat weinig twijfel dat zij niet lang weerstand konden bieden.

Zeer kort na het inzetten van de aanval bracht een van onze eenheden 60 gevangenen mee. Meer dan 50 tanks zijn in gebruik. Ondanks de vrij ongunstige weersgesteldheid nemen onze vliegers een groot aandeel in de slag, door meer dan bij voorgaande gelegenheden, met het offensief samen te werken.

Londen, 20 september. Reuters correspondent aan het Britse front seint: de aanval van heden is een nieuw mooi succes voor de Britse wapens. We zijn ongeveer een mijl vooruitgekomen, hetgeen gezien de gesteldheid van de bodem, waarop de troepen moesten vechten, een schitterende verrichting is. Ik hoor, dat onze mannen tot de linie Zonnebeke-Geluveld zijn gesignaleerd.

Ofschoon tot op het tijdstip, dat dit telegram werd geschreven, nog geen tegenaanvallen waren losgekomen, trekken de Duitsers op bepaalde plaatsen troepen samen. Onze kanonnen beschieten ze. Uit alles wat ik hoor, kan worden opgemaakt, dat het aantal van hen, die zich gedurende de gevechten van deze dag overgaven, in de vier cijfers kan lopen.

Onze gewonden, die op de been bleven, melden, dat elke granaattrechter, die ze bereikten, tussen de 12 en 20 gevangenen opbracht. Soms kwamen deze naar buiten en wierpen ze zonder een schot te lossen hun geweren weg. Soms ook boden ze hardnekkige tegenstand. Toen ons spervuur op hen aanschoof kwamen de verdedigers van vele van die stellingen met de bajonet op het geweer naar buiten, blijkbaar overeenkomstig vorige bevelen om onze aanval het hoofd te bieden, maar telkens als ze onze infanterie op hen aan zagen stormen, gaven ze zich over.

De eerste vooruitgang van onze troepen ging zeer snel in zijn werk, daar de mannen voor dit doel als voor een schermutseling waren opgesteld en de Duitsers erkennen, dat ze werden overrompeld, zo ijlings greep de aanval plaats.

Het is vermeldenswaard, dat onze troepen punten voorbijsnelden, die sinds 31 juli vaak in de stafberichten hebben gestaan als ernstige beletselen. Daarbij treden het "Pommerenkasteel" en het

“Iberische” blokhuis op de voorgrond. De Schuler-galerij heeft heel wat moeite gegeven.

De aandrift van onze mannen was echter onweerstaanbaar. Bij de gelijknamige hoeve, die middenin het water ligt, kwamen twee tanks in actie. Uit een der posten haalden wij 30 gevangenen. De mannen zagen bleek van de verschrikkelijke beproeving die ze hadden doorstaan. Gevangenen gaven toe, dat de aanval werd verwacht.

Hij kwam niet bij verrassing na de vinnige bombardementen der allerlaatste dagen. Volgens een Duitse gevangene werd vannacht om één uur een regimentsbevel rondgestuurd, waarin stond, dat de aanval op handen was en dat aanwijzingen gaf voor de beste methode, om die te ontvangen.

Terwijl de onzen onze kanonniers luid loven, die na elkaar vuurgordijnen hebben bewerkstelligd, waaronder niemand in leven kon blijven, zeggen de meesten van hen, dat het antwoord van de Duitsers verbrokkeld was, ofschoon het op één of twee punten geducht schijnt te zijn geweest. Het machinegeweevuur was de ernstigste vorm van verzet, waarop we zijn gestoten.

Een zeer groot deel der gemaakte gevangenen zijn zeer jong en in hoofdzaak Beieren. Dat generaal von Arnim door de mate van ons succes zeer verontrust is, wordt duidelijk aangetoond door het in handen krijgen van een bericht, waarin wordt gezegd dat het hoge terrein in de richting van Molenaarshoek tot elke kost moet worden heroverd en waarin order wordt gegeven dat zoveel kanonnen als mogelijk door de hulpkanonniers moeten worden opgesteld. Onder dekking van een hevig spervuur maakte het bevestigingswerk gedurende de middag goede voortgang. Onze lichte batterijen zijn op schitterende wijze naar voren gebracht.

Het werk van de vliegers is boven elke lof verheven. In de vroege ochtend toen de wolken slechts 400 voet hoog hingen en het zicht tot duizend meter was beperkt, ontdekten enige van onze vliegers vier Duitse vliegtuigen, die op niet meer dan honderd voet hoogte op vernuftige wijze in een rookwolk gehuld boven het Veelhoekbos kruisten. Eerst toen zij zich recht tegenover hen bevonden, bemerkten onze waarnemers deze handig vermomde vliegtuigen. Toen hield de rookwolk op hen te beschermen.

De modder is erg lastig geweest. Het was daarmee heel wat erger gesteld dan bij Mesen. Onze verliezen zijn niet zwaar geweest, wanneer men let op het karakter van de strijd en de ontzaglijke waarde der behaalde winsten. Laat de Duitsers de uitkomsten van de rampspoedige dag beknibbelen, toch moet hij een bittere kanttekening blijven bij de Duitse bewering, dat ons offensief in Vlaanderen eens en voor altijd was mislukt. We verwachtten, dat de Duitsers zich niet bij deze nederlaag zullen neerleggen.

De slag was ontworpen met helder besef van het feit, dat de vijand zich wanhopig zou inspannen om te herwinnen, wat hij verloren had, want het terrein, dat wij hem hadden afgenomen, is van groot strategisch belang. Het is nu nog te vroeg om bijzonderheden te geven over de grote strijd of om afdelingen aan te duiden, die nieuwe lauweren aan hun roemrijke daden hadden toegevoegd. Het is een grote en glorieus dag voor de Britse legers in Vlaanderen geweest.

Men meldde ons uit Oostburg:

Wat er nu gebeurt aan het westelijk front in België schijnt wel zijn toppunt te hebben bereikt. Sedert zondag dondert het geschut in al zijn hevigheid voort, maar zo erg als woensdag is het in deze oorlog aan dit front nog niet gehoord. Nadat reeds in de voorgaande nacht het geschut telkens in roffelvuur was overgegaan, begon 's ochtends

ook het geschut op de Belgische kust mee te spreken. Onderwijl rolde steeds de donder uit de richting Ieper in alle hevigheid voort. Daartussen werden vaak zware ontploffingen gehoord, die vermoedelijk veroorzaakt werden door het werpen van zware projectielen uit vliegtuigen.

Londen, 20 september. Officieel: De aanval, vanochtend door ons ten oosten van Ieper ondernomen, strekte zich uit over een front van ongeveer 8 mijl tussen het kanaal Ieper-Komen en de spoorweg Ieper-Staden. Onze troepen wachtte een groot succes; ze hebben stellingen van grote militaire waarde gewonnen en de vijand zware verliezen toegebracht.

De samentrekking van de regimenten, bestemd voor de stormloop, liep vlot van stapel, ofschoon het de hele nacht regende.

Kort na het dagen reeds bereikten wij onze eerste doelen, de verovering namelijk van een aantal sterk verschanste steunpunten en versterkte hofsteden om het bezit waarvan bij vorige aanvallen verwoed was gevochten.

Regimenten uit het noorden van Engeland namen het Invernessbosje, Australische troepen het Glencorsebos en de Nonnebossen, Schotse en Zuit-Afrikaanse brigades de Posdam-, Vampir- en Borryhoeve, territoriale troepen uit West-Lancashire de Iberische hoeve en de steunpunten bekend als "Gallipoli".

Onze troepen rukten daarna verder om hun einddoel te bereiken. Op onze rechtervleugel slaagden de Engelse troepen daarin, na scherpe gevechten in de bossen, de Schotse en Australische bataljons drongen de Duitse stellingen binnen tot een diepte van meer dan een mijl en veroverden al hun doelen, o.a. het gehucht Veldhoek en het westelijk deel van het Veelhoekbos. Meer naar het noorden werd

Zevékote genomen en veroverden territoriale troepen uit Londen en de Hooglanden een tweede reeks hofsteden, o.a. de Rose-, de Quebec- en de Wursthoeve, alle gelegen op het hun gestelde eindpunt.

Gedurende de ochtend klaarde het weer op, zodat onze vliegers gelegenheid kregen meer deel aan de strijd te nemen, de plaatsen aan te duiden waar onze troepen zich bevonden en onze artillerie op de hoogte te brengen van vijandelijke troepenconcentraties.

Zodoende konden verscheidene Duitse tegenaanvallen worden voorkomen, terwijl onze infanterie andere aanvallen door machinegeweer- en geweervuur afsloeg.

Een juiste opgave over het aantal gevangenen is nog niet mogelijk, maar het zijn er stellig meer dan 2000. We hebben ook enkele kanonnen genomen.

Berlijn, 21 september. Officieel: Legergroep Rupprecht: De onderaanvoering van generaal der infanterie Sixt von Arnim strijdende troepen van het 4^e leger hebben de eerste dag van de derde slag in Vlaanderen met goed gevolg doorstaan.

Duidde de vuuractie er gedurende de laatste dagen reeds op, dat de Engelsen grote kracht zouden ontwikkelen, toch was het inzetten en het samenvoegen van de op 20 september over een front van 12 km in het vuur gebrachte strijdmiddelen van maximale kracht. Achtergolven van geweldig roffelvuur uit kanonnen en mijnwerpers van elk kaliber, rukten 's ochtends in de smalle aanvalstrook tussen Langemark en Hollebeke ten minste negen Britse divisies, waarbij verscheidene Australische, veelal door gepantserde auto's en vlamspuiten ondersteund, voor de stormloop op.

De aanval voerde de vijand, na heen en weer golvende strijd, tot 1 km diepte binnen onze afweerzone. Naar Passendale en Geluveld drong de vijand tijdelijk verder vooruit. Ten westen van Passendale drong onze tegenaanval hem terug. Ten noordwesten van de weg leper-Menen bleef een deel van het terrein in zijn handen.

In alle andere vakken van het slagveld werden de Engelsen met zeer zware verliezen tot de late namiddag door het hardnekkige en heldhaftige strijden van onze troepen in het trechterveld van onze gevechtsstrook teruggeworpen. De in de strijdzone liggende plaatsen zijn alle in ons bezit.

Vanochtend hebben de Engelsen de strijd nog niet hervat. Gelijk bij vorige slagen in Vlaanderen hebben de leiders en de troepen ook thans al hun krachten ingespannen.

Londen, 21 september. Reuters bijzondere correspondent bij het Franse leger seinde gisteren: In de zes weken tussen 18 juli en einde augustus vocht de vijand aan het Vlaamse front tussen Merkem en Hollebeke met 35 divisies, van dit aantal zijn er nog 8 in de linie, 27 zijn teruggetrokken, wegens de zware verliezen, die zij geleden hadden. Als men deze uitkomsten van de slag in Vlaanderen vergelijkt met een dergelijke periode in de slag aan de Somme voor het Engelse en het Franse front, dan zien wij dat aan de Somme 34 divisies slaags waren tegen de 35 in Vlaanderen. Aan de Somme werden 22 divisies teruggetrokken tegen 27 in Vlaanderen. Het aantal divisies, dat aan de Somme in de linie bleef, was 12, in Vlaanderen waren het er maar 8. De statistiek wijst uit, dat de Duitse troepen met steeds grotere snelheid aftakelen.

De oorlogstoestand.

De slag in Vlaanderen, die dagen achtereen een artilleriegevecht was geweest, is gisterenochtend plotseling weer fel ontbrand door een aanval van de Engelsen op een front van ongeveer 13 km ten oosten van Ieper. Het artillerievuur was de laatste dagen al hevig geweest, maar het roffelvuur van de Engelsen is ditmaal maar heel kort geweest. In die korte tijd moet het echter, naar bericht wordt, allergeweldigst geweest zijn. De stellingen, waartegen de infanterie optrok, kunnen niet in die mate verwoest geweest zijn, als bij vorige gelegenheden, toen de kanonnen van de Engelsen dagen achtereen op de Duitse verschansingen gespeeld hadden, het geval is geweest. De Duitsers geven in hun officiële avondbericht van gisteren toe, dat de dag voor hen niet fortuinlijk was geweest. “De slag”, zo heette het daarin, “is nog in volle gang. Om het voorste stuk van onze afweergezone wordt sinds vanochtend verbitterd en met afwisselende uitslag gestreden”. Uit Haig’s bericht vernemen wij nadere bijzonderheden over hetgeen gebeurd is. Hij legt niet zozeer de nadruk op de omvang van het veroverde terrein als op de waarde van de genomen stellingen. Inderdaad is de vooruitgang van de Engelsen op het punt waar zij het verst opgeschoven zijn, niet groter dan een Engelse mijl of 1600 meter. Dat is de afstand, waarop het veroverde plaatsje Zevekote (tussen de Zonnebeek en de weg van Frezenberg naar Zonnebeke) van de Engelse linie af lag. Niet alle stellingen, die Haig als genomen opgeeft, zijn te vinden op de kaarten, die te onzer beschikking staan, maar de voornaamste ervan wel.

Op de rechtervleugel van het aanvalsfront viel het gehucht Veldhoek, dat (800 tot 900 meter van de Engelse linie af) even ten noorden van de weg Ieper-Hooge-Menen gelegen is. Meer naar het noorden namen de Engelsen het westelijke gedeelte van het bos van de Polygoon van Zonnebeke. Dit is een buitengewoon sterk verdedigingsstelsel, dat in het zuiden begrensd wordt door de stelling, die de Engelsen de Black Watch Corner noemen, welke niet

als ingenomen gemeld wordt. Om aan de westelijke rand van het bos te komen, moesten de Engelsen eerst de Duitse stellingen in het Glencorsebos en de Nonnenbossen overhoop lopen. Van het stuk, dat, in noordelijke richting verder gaande, tussen het Polygoonbos en Zevekote ligt, rept Haig niet. Daar ligt aan de overzijde van de Hanebeek, die vlak langs de Engelse linie heen stroomt, de Duitse stelling, bekend als Anzac, welke in het Engelse communiqué niet genoemd wordt en daarom wel in Duitse handen zal gebleven zijn. Of de Engelsen zelfs de Hanebeek niet overschreden hebben, kunnen we niet nagaan. Dan loopt het terrein naar het noorden op en komt men aan Molenaarselsthoek, een plaats, die Reuters correspondent wel als veroverd heeft opgegeven, met de bijzonderheid erbij, dat de Duitse generaal Arnim bevel gaf om haar tot elke prijs te heroveren, maar waarover Haig niet spreekt. Vervolgens bereikt men, in noordelijke richting verder gaand, het reeds hierboven genoemde Zevekote. De andere doelen, die de Engelsen genomen hebben, waren nog noordelijker gelegen boerderijen ten zuiden van de Stroombeek. Zo vinden wij de als ingenomen gemelde Wursthoeve op een kaart ten noorden van St.-Juliaan.

Haig zegt, dat de genomen stellingen van grote militaire waarde zijn, en de Duitsers erkennen dat door van het "voorste stuk" van hun afweertzone te spreken. Ditmaal zijn het dus geen vooruitgeschoven stellingen, maar stellingen, die binnen de hoofdverdedigingslinie lagen.

Behalve 2000 gevangenen, hebben de Engelsen ook enige kanonnen genomen.

Daar de Duitsers nog wel tegenaanvallen zullen ondernemen, terwijl de Engelsen bezig zijn het genomen terrein te versterken, zal men moeten wachten wat de definitieve uitkomsten van deze episode van de slag in Vlaanderen zullen zijn.